

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1921 kl. 1 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion
om ändring i bestämmelserna angående opinionsnämnden.*

Närvarande: Herrar Larsson i Västerås, Clason, Klefbeck, Strömberg*), Reuterskiöld, Lyberg, Modig*), H. G. Andersson, Almkvist, Larsén, Stendahl, af Ekenstam, P. S. Hedlund i Östersund, Sävström, Leander, Nilsson i Antnäs, Hansson i Gårda, Persson i Tofta, Starbäck*) och Karlsson i Vadstena.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 178, har herr *Olofsson* hemställt,

»att riksdagen ville besluta sådan ändring i riksdagsordningen och jämväl i regeringsformen, om så är nödigt, att en tid av minst åtta dagar må förflyta mellan valet av opinionsnämnd och dess sammanträde».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Syftet med förevarande motion, nämligen att möjliggöra förhandlingar mellan opinionsnämndens ledamöter samt inhämtande av upplysningar från vederbörande domstolar, står icke i överensstämmelse med de motiv, som lett till opinionsnämndsinstitutets upprättande och utförandet av regler för nämndens verksamhet. I det memorial, vari 1809—10 års konstitutionsutskott framlade förslaget till regeringsform, motiverades opinionsnämndens upprättande med följande ord: »Utskottet har funnit, att Konungens Domsrätt borde utövas av en Konungens Högsta Domstol, varuti Ledamöterna skulle bli stådige Ämbetsmän och, för att vara självständige, icke kunna av Konungen avsättas. Denna högsta Domaremakth borde dock icke uppresas såsom en oombytlig Corporation till en Stat inom Staten. Det har således funnits nödigt, icke allenast att de Ledamöter därav, som för bevisliga fel kunde tilltalas, skulle efter Lag dömas, utan även att Riksens Ständer skulle kunna ifrån deras Ämbeten till ett visst antal vid varje Riksdag skilja dem, som genom

*Utskottets
yttrande.*

ålder, sjuklighet eller andre sådane orsaker bleve oförmögne att deras höga kall värdigt uppfylla eller icke längre bibehölle det allmänna förtroendet. De formaliteter härvid, som Utskottet tillstyrkt, synas böra utsluta all verkan av enskild stämpling och agg, och tillika förekomma Riksens Ständers prövning av särskilda Rättegångsärenden.» I överensstämmelse med denna motivering infördes ock i grundlagarna de ännu gällande bestämmelserna om att nämnden skulle sammanträda samma dag, den utsetts, samt att densamma icke får ingå i prövning av eller överläggning om särskilda beslut av vederbörande domstol.

De skäl, som alltså motiverat gällande regler för opinionsnämndens verksamhet, äga enligt utskottets mening fortfarande full giltighet. Nämndens uppgift är ej att ingå på en detaljprövning av vederbörande domstolars verksamhet utan att skilja medlemmar av de högsta domstolarna från deras ämbeten, endast när detta på grund av särskilda förhållanden, vilka kunna antagas vara väl kända, provas nödigt. En ändring av grundlagarna i av motionären föreslagen riktning skulle alltså förrycka syftet med opinionsnämndens inrättande och på ett betänkligt sätt äventyra våra högsta domstolars oberoende och självständighet.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 mars 1921.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.
